

Asia: VN/7266/2021

Arviomuistio – Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön aiheuttamat muutostarpeet sähköisen viestinnän välitystietojen säilyttämisvelvollisuudelle ja viranomaiskäytölle

Lausunnonantajan lausunto

1. Oletteko samaa mieltä siitä johtopäätöksestä, että kansallisessa lainsäädännössä ei ole välittömiä muutostarpeita?

Kyllä

Vapaamuotoiset kommenttinne

Arviomuistiossa on kattavasti tuotu esiin unionin tuomioistuimen lausuntokäytäntöä liittyen sähköisen viestinnän välitystietojen säilyttämisvelvollisuuteen ja näiden tietojen käyttöön. Oikeusministeriö yhtyy arviomuistiossa esitettyyn johtopäätökseen, jonka mukaan kansallisessa lainsäädännössä ei ole välittömiä muutostarpeita. Unionin tuomioistuimen aihetta koskevan ja ajan saatossa monilta osin kehittyneen oikeuskäytännön tulkinta ei kuitenkaan kaikilta osin ole aivan yksiselitteistä.

Näin ollen on tärkeää, että Suomessa jatkossakin seurataan huolellisesti unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännön kehittymistä ja sitä koskevien tulkintojen mahdollista selkeytymistä. Mahdollisia kansallisen sääntelyn muutostarpeita tulee arvioida tarvittaessa uudelleen. Tälläkin hetkellä unionin tuomioistuimessa on vireillä ennakkoratkaisupyyntöjä, jotka ovat merkityksellisiä sähköisen viestinnän välitystietojen säilyttämisvelvollisuuden ja näiden tietojen käytön kannalta.

2. Oletteko samaa mieltä niistä sääntelyn kehityskohteista, jotka arviomuistiossa on mainittu?

En osaa sanoa / ei kantaa

Vapaamuotoiset kommenttinne

Arviomuistiossa ei varsinaisesti esitetä sääntelyn kehityskohteita, vaan tuodaan esille seikkoja, joita olisi tarkasteltava, mikäli kansallista lainsäädäntöä uudistettaisiin. Oikeusministeriö pitää esille nostettuja seikkoja huomionarvoisina ja katsoo arviomuistiossa esitetyn tavoin, että näitä

kysymyksiä tulisi huolellisesti tarkastella, jos kansallista lainsäädäntöä päädytään uudistamaan. Muistiossa esitetyn lyhyen arvion perusteella ei kuitenkaan ole perusteltua vielä edellyttää tiettyjä muutoksia, vaan kysymys on nimenomaan tarkastelutarpeesta. Sääntelyn mahdollisia kehityskohteita on syytä huolellisesti arvioida vastaisuudessaakin esimerkiksi unionin tuomioistuimen tulevan ratkaisukäytännön valossa.

3. Muut kommentitne arviomuistiosta

-

4. Tulisiko sähköisen viestinnän välitystietojen säilytysvelvollisuudesta antaa uusi EU-tason lainsäädäntöehdotus?

En osaa sanoa / ei kantaa

Vapamuotoiset kommentitne

Arviomuistiossa ei ole arvioitu kysymystä siitä, tulisiko sähköisen viestinnän välitystietojen säilytysvelvollisuudesta antaa uusi EU-tason lainsäädäntöehdotus. Tätä koskevaa kysymystä olisi kuitenkin hyvä pohjustaa asiaa koskevalla arviolla, jossa käytäisiin läpi asiaan vaikuttavia näkökohtia.

Kysymys on noussut EU-tasolla esiin esimerkiksi maaliskuussa 2021 oikeusministereiden epävirallisessa kokouksessa, jossa suurin osa ministereistä katsoi, että EU:n yhteinen säädöskehys on tarpeen, jotta EU:n tasolla saataisiin aikaan johdonmukainen ratkaisu. Komissio toteaa sen huhtikuussa 2021 antamassa tiedonannossa ”Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntaa koskeva EU:n strategia vuosiksi 2021–2025” (COM/2021/170 final), että se aikoo analysoida ja hahmotella unionin tuomioistuimen tuomioiden mukaisesti mahdollisia lähestymistapoja ja ratkaisuja, jotka vastaavat lainvalvontaviranomaisten ja oikeuslaitoksen tarpeisiin tavalla, joka on toiminnallisesti hyödyllinen, teknisesti mahdollinen ja oikeudellisesti järkevä ja kaikilta osin perusoikeuksien mukainen. Tiedonannon mukaan komissio kuulee jäsenvaltioita kesäkuun 2021 loppuun mennessä ja suunnittelee sen perusteella, miten asiassa olisi edettävä.

Asiaa koskeva EU-tason lainsäädäntö saattaisi osaltaan selkeyttää oikeustilaa EU:ssa. Unionin tuomioistuimen asiaa koskevien useiden ratkaisujen tulkinta ei kokonaisuudessaan ole helppoa, ja oikeustilaa koskevien epäselvyyksien vuoksi osa jäsenvaltioista on joutunut kumoamaan tai muuttamaan välitystietojen säilytysvelvollisuutta ja näiden tietojen käyttöä koskevaa kansallista sääntelyään. Toisaalta mahdolliset lainsäädäntöneuvottelut saattavat osoittautua haasteellisiksi ottaen huomioon jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmien ja lainsäädäntötilanteiden erilaisuuden.

Oikeusministeriö pitää erittäin tärkeänä, että mahdollisessa EU-tason lainsäädäntöehdotuksessa otetaan huolellisesti huomioon unionin tuomioistuimen aihetta koskeva ratkaisukäytäntö ja kunnioitetaan perus- ja ihmisoikeuksia. Myös mahdollisen sääntelyn yhteensopivuudesta esimerkiksi muun unionin henkilötietojen suoja koskevan sääntelyn kanssa tulisi huolehtia. Unionin tuomioistuimessa on parhaillaankin vireillä aihetta koskevia ennakkoratkaisupyynnöitä, joissa annettavat tuomiot olisi niin ikään syytä ottaa mahdollisessa EU-tason lainvalmistelussa huomioon.

Suurpää Johanna
OM

Jaatinen Tanja
OM